

### HENKINEN VÄKIVALTA

- Huutaminen, raivoaminen
- Nimittely, vähättely, mitätöinti, nöyryyttäminen
- Syytely, arvostelu
- Pelottelu, uhkailu, kiristäminen
- Mykkäkoulu
- Kontrollointi, alistaminen
- Kohtuuton mustasukkaisuus, sosiaalisen kanssakäymisen rajoittaminen
- Itsemurhalla tai itsensä vahingoittamisella uhkailu
- Omaisuuden vahingoittaminen tai piilottaminen tai sillä uhkailu
- Materiaalinen väkivalta
- Fyysisellä väkivallalla uhkailu, tappouhkaukset
- Koti/lemmikkieläinten vahingoittaminen tai uhkailu

### FYYSINEN VÄKIVALTA

- Läpsiminen, lyöminen, tukistaminen, raapiminen, pureminen, sylkeminen
- Kuristaminen, tukehduttaminen
- Töniminen, potkiminen, tarttuminen, ravistelu, kiinnipitäminen, kahlitseminen
- Tavaroiden heittäminen toista kohti tai toisen läsnä ollessa
- Unen riistäminen, väkisin hereillä pitäminen
- Teräseella lyöminen, ampuminen tai ampuma-aseen käsittely toisen läsnä ollessa
- Kemiallinen väkivalta (lääkkeet, päihitteet, liuottimet)
- Kuritusväkivalta

### DIGITAALINEN VÄKIVALTA

- Viestien salaa lukeminen tai niiden näyttämiseen pakottaminen
- Sosiaalisen median käytön kontrollointi
- Tileille murtautuminen tai salasanojen vaatiminen
- Jatkuva viestittely/soittelu, aktiivisuuden vahtiminen
- Loukkaavien tai uhkaavien viestien lähettäminen
- Alastonkuvien levittäminen tai sillä uhkaaminen
- Teknologian käytön rajoittaminen
- Puhelu- ja sivuhistorian seuraaminen
- Salakuvaaminen tai -äänittäminen
- Henkilökohtaisten asioiden levittäminen ilman lupaa, mustamaalaaminen verkkoyhteisöissä

### IHMISKAUPPA

- Toisen ihmisen alistaminen hyväksikäytön kohteeksi taloudellisen tai muun hyödyn saavuttamiseksi
- Rikollisessa toiminnassa hyväksikäyttäminen
- Pakkoavioliitto, paritus
- Seksuaalinen hyväksikäyttö (esim. prostituutio)
- Pakkotyö, kerjäämiseen pakottaminen

### SEKSUAALINEN VÄKIVALTA

- Ahdistelu, ei-suostumuksellinen koskettelu
- Seksuaalinen kajoaminen
- Seksuaalisella väkivallalla uhkailu
- Ehkäisyn käytön kieltäminen tai ehkäisyn pois jättäminen ilman sopimusta
- Ei-toivotut seksuaalissävytteiset kuvat tai viestit
- Raiskaus tai sen yritys
- Nukkuvaan tai sammuneeseen kohdistuvat seksuaaliset teot
- Seksin kuvaaminen ilman lupaa
- Aborttiin pakottaminen tai sen kieltäminen
- Pornon tai muun seksuaalisen materiaalin katsomiseen pakottaminen

### VAINO

- Toistuvat yhteydenotot
- Toistuvat, perättömät lastensuojelu- tai rikosilmoitukset
- Seuraaminen, tarkkailu
- Yllättävät ilmaantumiset, lähestymisyritykset
- Ei-toivotut rakkaudenosoitukset / lahjat
- Vakoiluohjelmien tai seurantalaitteiden käyttö
- Pelottelu, uhkailu
- Usein perheenjäseniin/lähipiiriin ulottuvaa

# VÄKIVALLAN MUODOT

### PAKOTTAVA KONTROLLI

- Pitkäkestoista, tarkoituksellista vallankäyttöä ja kontrollointia
- Sumutus (gaslighting) = psyykkistä manipulointia, joka saa toisen epäilemään itseään, kokemustaan tai todellisuudentajuaan
- Pelon ja uhan ilmapiiri luodaan erilaisia väkivallan muotoja hyödyntämällä
- Saa väkivaltaa kokeneen muuttamaan omaa käyttäytymistään
- Ulottuu useille elämän osa-alueille (harrastukset, ihmissuhteet ym.)
- Kontrolloinnin naamiointia huolenpidon ja rakkauden taakse
- Usein ulkopuolisille näkymätöntä

### RAKENTEELLINEN VÄKIVALTA

- Väkivallan toteuttaminen yhteiskunnan rakenteita ja lainsäädäntöä hyödyntämällä
- Lasten asioista sopimisen hankaloittaminen
- Taloudellinen väkivalta (elatusmaksut, velanmaksusta kieltäytyminen)
- Avioero prosessien pitkittäminen (osituksen viivästyttäminen)
- Toistuvat oikeusprosessit

### TALOUDELLINEN VÄKIVALTA

- Toisen tai yhteisten rahojen ja omaisuuden luvaton tai holtiton käyttö
- Toisen rahankäytön kontrollointi tai estäminen
- Yhteisistä raha-asioista yksin päättäminen
- Taloutta koskevien tietojen salaaminen
- Varastaminen, kiristäminen
- Velanotto toisen nimiin, velanottoon painostaminen
- Elatusmaksuista kieltäytyminen
- Vanhempi siirtää lapsen tililtä rahaa omaan käyttöönsä tai lapsen perustarpeiden hankintaan
- Taloudellinen epätasa-arvo, toisen tarkoituksellinen taloudellinen hyödyntäminen tai painostus

### KUNNIAAN LIITTYVÄ VÄKIVALTA

- FGM (sukupuolinten silpominen), ympärileikkaus
- Pakkoavioliitto
- Pukeutumisen ja liikkumisen rajoittaminen
- Painostaminen, pakottaminen, rajoittaminen, eristäminen, uhkailu
- Yhteisöön/sukuun ulottuvaa

### LASTEN KÄYTTÖ VÄKIVALLAN VÄLINEENÄ

- Uhkailu lasten vahingoittamisella
- Uhkailu lasten huollon menettämisellä
- Lasten käyttö kielteisten viestien välittäjänä
- Lasten tapaamisten väärinkäyttö
- Lasten manipulointi toista vanhempaa vastaan
- Kontrollointi lasten kautta
- Vieraannuttaminen
- Lapsen altistuminen väkivallalle, lapsi väkivallan kohteena

### ROMANSSIHUIJAUKSET

- Huijari solmii uhriinsa verkossa valheellisen rakkaus- tai luottamussuhteen ja käyttää uhrin tunteita hyväkseen saadakseen taloudellista etua
- Valheellisten profiilien ja vahvan sosiaalisen manipuloinnin käyttöä

### KALTOINKOHELTU TAI LAIMINLYÖNTI

- Hoidon ja avun laiminlyönti, hoidotta jättäminen
- Lääkkeiden tai apuvälineiden panttaaminen tai vahingoittaminen
- Hoidettavan kovakourainen käsittely
- Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen tai loukkaaminen
- Ikätasoisten tarpeiden laiminlyönti

### HENGELLINEN VÄKIVALTA

- Pakottaminen tai painostaminen uskonnon harjoittamiseen
- Uskonnollisilla säännöillä pelotteleminen, eristäminen, karttelu
- Uskonnon harjoittamisen tai kiinnostuksen kieltäminen
- Uskonnollisuuden tai uskonnollisten tarpeiden pilkkaaminen ja halveksiminen
- Yhteisön, perheen ja suvun sisällä tapahtuvaa
- Terveystieteellisen hoidon rajoittaminen